

**Együttműködés
a szociális problémákkal foglalkozó civil
szervezetekkel
a klímátörvény kapcsán**

Herpainé Márkus Ágnes

Társadalmi Összetartozásért Alapítvány, igazgató
Magyar Szegénységellenes Hálózat, vezetőségi tag

- Magyar Szegénységellenes Hálózatról
- MSZEH Fenntarthatósági Munkacsoportjáról, NFFT szociális területének képviseléről
- Eddigi együttműködés zöldek és MSZEH és tagszervezetei között
- A klímátörvény tervezet szociális hatástanulmányának legfőbb megállapításai

- A Magyar Szegénységellenes Hálózat a legnagyobb hazai, szociális területen létrejött ernyőszervezet, több mint 150 tagszervezettel.
- A Hálózat tagja az EAPN-nek (European Anti-Poverty Network)
- Szegénységben élők és szakemberek, civilek dolgozunk együtt.
- Célunk a szegénységben élők hangjának felerősítése.

összegyűjtsük és megvitassuk, majd közkinccsé tegyük azokat az idehaza *működő, kipróbált, elindított* megoldásokat, modelleket, programokat,

amelyek *egyaránt* hozzájárulnak

a társadalmi befogadás, szolidaritás erősödéséhez és a környezeti fenntarthatóság biztosításához.

A Fenntarthatósági Munkacsoport közel két éve működik.
Tagjai: MSZEH aktivisták, szakértők, szegénységben élők.

A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanácsban (NFFT) a szociális civilek delegáltjának a Hálózat képviselőjét, a munkacsoport tagját választották az érintett szervezetek:

dr Jász Krisztina Phd

Vállaltuk:

A munkacsoport biztosítja az NFFT és a szociális civilek közötti kapcsolattartást, információk áramoltatását.

Alapítványunk, egyesületeink és MTVSZ: Kb. 10 éve uniós forrástervezés, regionális ügyek, társadalmi részvételi projektek (TEEN projekt: Társadalmi Egyeztetési Eljárások Normarendszere), stb. mentén.

Uniós források (ÚSZT) kapcsán közös fellépés kezdeményezői között mi is ott voltunk (Társadalmi Összetartozásért Alapítvány, Tér/Tár Műhely Egyesület, Magyar Szegénységellenes Hálózat)

2010. január: klímatörvény kapcsán aláírásgyűjtést kezdeményező 30 szervezet között mindhárom szervezetünk, néhány más szociális szervezet mellett.

Fenntarthatósági munkacsoport folyamatosan véleményezi a tervezetet, javaslatokat teszünk.

2010. október: megkezdjük a klímatörvény szociális hatástanulmányának szakértői munkáit és érintettek körében a vitát róla.

Nyitottak vagyunk a további együttműködésre!

Klímatörvény - szociális hatástanulmány néhány megállapítása

Egy nyelvet beszélni nem könnyű...

A „szociálisok” és a „zöldek” megközelítései nagyon közel állnak egymáshoz, azaz: a kizárólag piaci érdekek által vezérelt működésmód **elfogadhatatlan**.

Ebből következően a változás **elengedhetetlen**.

A klímatorvény tervezetét ezért (is) üdvözöljük.

Az igazságosság alapvető közös érték, amelynek bázisán a közös gondolkodás és együttműködés lehetséges.

Szegénységértelmezések, ezen belül: energiaszegénység

Szegénység sokféle lehet:

Jövedelmi, lakhatási, lakásfelszereltség, vagyoni,
energiaszegénység, stb. ...

„Ma Magyarországon a lakosság 80%-a
energiaszegénységben él.” (klimatorveny.hu)

Hogyan????

Energiaszegénység, gyorstalpaló

„Az energiaszegénység az arra való képesség hiánya, hogy megfelelő energiaszolgáltatáshoz jussunk a háztartás jövedelmének 10%-áért.” (Boardman)

DE! Ez egy angol definíció, idehaza pontosítani kell, mert:

- Nem veszi figyelembe a „megfelelő fűtést”
- Hazánkban vásárlóerő paritáson mérve magas a gázár és a legmagasabb a villamos energia ára EU-s összehasonlításban
- A hazai bérszínvonal a legalacsonyabb a KKE-i országok között is
- Tehát: a jövedelmi szegénység miatt állíthatjuk, hogy a magyar háztartások 80%-a energiaszegény!

Hazai lakossági-háztartási energiahasználat, címszavakban

Az energia-költségeket jellemzően a

- lakás jellege,
- mérete
- és a fűtés módja határozza meg.

Az egyes háztartások éves energia költsége azonban

- *közel azonos, függetlenül* a háztartásban élők
- **jövedelmétől és a felhasznált energia típusától.**

Magyarázat:

A városi lakások jellemzően kisebbek és jobb állagúak, a fűtésük azonban a drágább gázzal, vagy távfűtéssel történik.

A kisebb településeken nagyobbak a lakások, korszerűtlenebbek is, de az olcsóbb fafűtéssel és az egyedi helységfűtéssel elvileg olcsóbban fűtenek, azonban a drága villanybojler használatával és a rossz hőszigeteléssel az átlag szintjére növekszik az energia költségük.

Szegénységi kockázatok, társadalmi problémák és a klímátörvény eszközszerere

Foglalkoztatás:	Zöld piac	+
Gyerekek:	Felnőtteknél kevesebb	-
Lakhatás:	Fenntarthatóan fejlesztés	+
Perifériák:	Semleges	0
Társadalmi tőke:	Kevésbé hangsúlyos	0

Milyen társadalmi hatásai lehetnek a kvótarendszernek?

Jelenlegi adataink nem támasztják alá kétséget kizáróan, hogy a szegények kvótát adhatnának el a gazdagabbaknak,

- a sajátos hazai lakásszerkezet (közel azonos méretűek);
- a valamennyi lakossági csoport esetén általánosan rossz energetikai hatásfokú lakásállomány;
- és a mindenütt jelen lévő, nem megújuló energiák használata miatt (gáz, vagy fa és áram).

VALAMENNYI csoportban van potenciál fenntarthatóbb megoldásokra való átállásra, de nem letről felfelé...

Mégis: társadalmi jólét nőhet

Igazságosság: a hozzáférés esélye nőhet, össztársadalmi szinten a lakhatási feltételek javulhatnak, de a meglévő egyenlőtlenségek enyhülése nem feltétlenül várható!

Másképpen:

Az abszolút szegénység mérséklődhet, össztársadalmi szinten az életminőség javulhat, a lakhatási és energiaszegénység enyhülhet. De a relatív szegénység fennmaradhat, azaz az egyenlőtlenségek tovább élnek.

Néhány javaslat:

Igazságosság növelése mint cél helyett a társadalmi jólét növelése szerepelhetne, vagy

- Ha valóban igazságosabb és társadalmilag kevésbé egyenlőtlen viszonyok elősegítése a cél, akkor fókuszáltabb és kiegyenlítő mechanizmusok kellenek az egységes kvóta helyett!
- Mindenképpen szükségesek kutatások, hogy pontosabb képet kapjunk a lakosság állapotáról. – Pl. szükségesek még adatok a gépkocsi stb. egyéb lakossági fosszilisenergia-használatról
- **ELENGEDHETETLEN** a társadalmi tőke növelése (értékek, közbizalom, innovációterjedés...)

Köszönöm a figyelmet!

markus.agnes@szocialisfejlesztes.hu